

Handläggare: Anna-Sofia Holmquist
Avdelningen för Strategisk Trafikplanering
Tel: 508 261 94
annasofia.holmquist@gfk.stockholm.se

2003-11-11

Dnr 02-361-2736

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**FÖRSTA STEGET MOT VERKLIG NOLLVISION:
SÄKER SKOLVÄG
Skrivelse från Sten Nordin (m)**

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta arbetet med barns trafiksäkerhet enligt beskrivningen i tjänsteutlåtandet.
2. Gatu- och fastighetsnämnden besvarar skrivelsen med kontorets tjänsteutlåtande.

Olle Zetterberg

Monica Hildingson

SAMMANFATTNING

I skrivelsen föreslår Sten Nordin att gatu- och fastighetsnämnden för sin del snarast beslutar om projektet *Säker skolväg* och att nämnden hos kommunstyrelsen hemställer om beslut att projektet också engagerar utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Inom gatu- och fastighetskontoret pågår en rad arbeten, projekt och samarbeten som direkt eller indirekt kan öka trafiksäkerheten för barn i Stockholm.

I kontorets förslaget till nytt trafiksäkerhetsprogram kommer barns trafiksäkerhet och säkra skolvägar att vara ett viktigt åtgärdsområde. Antas programmet av kommunfullmäktige kommer det att gälla för alla stadens förvaltningar och bolag. Därmed engageras bl.a. utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Kontoret anser därför inte att det finns något behov av att inrätta ett nytt projekt *Säker skolväg* – detta arbete pågår till stor del redan idag.

UTLÅTANDE

Skrivelsen

I en skrivelse till gatu- och fastighetsnämnden i augusti 2002 har Sten Nordin (m) föreslagit åtgärder för en säker skolväg. Sten Nordin menar att säker skolväg är det naturliga första steget för att närma sig en verklig nollvision. Detta handlar om flera olika åtgärder: attityder hos alla oss vuxna, barnens kunskap om trafiken, åtgärder i den fysiska miljön, hastigheter och övervakning och kvalitetssäkring av transporter ur trafiksäkerhets-synpunkt. Ett tiopunktsprogram för säker skolväg var bilagd skrivelsen.

Sten Nordins förslag är att gatu- och fastighetsnämnden för sin del snarast beslutar om projektet Säker skolväg enligt skrivelsens intentioner och att gatu- och fastighetsnämnden hos kommunstyrelsen bör hemställa om beslut att projektet också engagerar utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna. Skrivelsen med bilaga är bilagd detta tjänsteutlåtande.

Ett tjänsteutlåtande från gatu- och fastighetskontoret angående skrivelsen behandlades i nämnden den 17 december 2002. Nämnden beslutade då att återremittera ärendet och anförde därutöver att skrivelsen borde behandlas tillsammans med kontorets aviserade åtgärdsprogram där skrivelsens olika punkter även kommenterades.

Barn och trafik i Stockholm

Barn under 12 år anses inte vara trafikmogna. De saknar biologiska förutsättningar för att vid alla tillfällen visa ett trafiksäkert beteende. Vid 10 – 12 års ålder klarar barn i allmänhet att gå själva i enkla miljöer. Först vid 12 – 15 år är de mogna att cykla i trafiken. Cykling för barn under 12 år bör alltså ske i sällskap med vuxen och helst på cykelvägar som är helt separerade från biltrafik. I ytterstaden kan detta åstadkommas på vissa sträckor. I innerstaden är det inte realistiskt att tro att det går att åstadkomma ett sammanhängande cykelnät som är säkert för barn under 15 år.

Det faddersystem som Sten Nordin föreslår finns i stort sett redan idag. Omkring vartannat år får skolorna besök av trafikundervisande polisen. Varje polis har ett antal skolor som den är ansvarig och kontaktperson för.

Kontorets arbete med barns trafiksäkerhet

Under 2002 och 2003 har gatu- och fastighetskontoret påbörjat en flerårig större satsning på ökad trafiksäkerhet för barn och ungdomar.

Att minska andelen barn som skjutsas i bil till och från skolan är en angelägen fråga för kontoret. Under de senaste åren har gatu- och fastighetskontoret noterat en negativ utveckling där alltför många föräldrar skjutsar sina barn i bil till och från skolan. Trafikmiljön som finns vid skolorna är inte byggd för att hantera den ökade biltrafiken. Detta leder till trafikproblem vid många av stadens skolor.

Modeller för arbete med säkra skolvägar och vandrande skolbuss

S.k. vandrande skolbussar är ett organiserat samgående där de vuxna turas om att följa sina egna och andras barn till och från skolan. För att minska bilskjutsandet till skolan och för att få fram modeller hur man kan arbeta för säkra skolvägar – inklusive *vandrande skolbuss* – samarbetar kontoret med ett antal kommuner och stadsdels-förvaltningar i ett projektet kallat *Säker och lekvänlig skolväg*. Projektet beräknas pågå till och med 2005.

Lärarstöd på Internet för att arbeta med trafik i skolan

Sedan drygt ett år tillbaka arbetar kontoret med att ta fram en pedagogisk trafikwebbplats på Internet. Webbplatsen ska stimulera till och underlätta för lärare att integrera trafik i den vanliga skolundervisningen. Arbetet sker i samarbete med Göteborg och Malmö.

Planer på en skolvägsdatabas

Kontoret har påbörjat ett arbete med att ta fram en digital kartdatabas över alla skolvägar i staden. Tanken är att utveckla ett system för inventering av skolvägarna och en säkerhetsbedömning av dessa. Materialet i databasen ska sedan användas för analyser och förslag till åtgärder.

Arbete med nytt trafiksäkerhetsprogram

Inom kontoret pågår arbete med att ta fram ett förslag till nytt trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad. Förslaget kommer att läggas fram till nämnden under våren 2004. Efter beslut i nämnden är tanken att det ska gå vidare för beslut i kommunfullmäktige.

Trafiksäkerhetskrav på egna och upphandlade resor

Kontoret har tagit fram en trafiksäkerhets- och miljöpolicy för alla resor i tjänsten. Policyn omfattar bl.a. hastighetsanpassning och trafiknykterhet. Kontoret gör nu försök med alkolås i några av kontorets bilar. Antalet bilar med alkolås kommer successivt att utökas.

Kontoret arbetar också med att ta fram krav för upphandling av transporter. Ambitionen är att få fram en kravspecifikation och ett upphandlingsförfarande som också kan användas av andra förvaltningar och bolag i staden.

Teknik för högre uppmärksamhet på 30-sträckor

Kontoret använder idag flera s k "Du kör för fort"-skyltar. Skyltarna bör inte stå för länge på samma plats. Erfarenheterna visar att skyltarna har högst uppmärksamhet i början av en placeringsperiod.

Under 2003 har kontoret påbörjat ett projekt för att skapa förutsättningar för införande av ISA, Intelligent Stöd för hastighetsAnpassning, i Stockholm. Planerna är att under nästa år installera ISA i ett antal av kontorets egna bilar. Arbetet sker i samarbete med Vägverket. På sikt kan ISA ha mycket goda trafiksäkerhetseffekter, speciellt i bostadsområden och 30-sträckor. Med ISA kan fysiska farthinder ersättas med "elektroniska gupp" och den tillåtna hastigheten kan enkelt anpassas till de förhållanden som råder.

Seminarium om barn och trafik

Kontoret kommer att arbeta för ett seminarium om barn, trafiksäkerhet och säkra skolvägar. För att formen ska bli så bra som möjligt behöver kontoret först öka kunskapen inom området.

Regionalt samarbete – barn och unga i trafiken ett utpekat område

Kontoret har ett kontinuerligt samarbete med Vägverket i olika trafiksäkerhetsfrågor och ingår i en Regional samling för trafiksäkerhet, som Vägverket nyligen startat. I samlingen deltar en rad aktörer exempelvis Polisen, Länsstyrelsen, frivilligorganisationer, kommuner och representanter för yrkestrafiken. Barn och unga i trafiken är utpekat som ett särskilt viktigt område att samarbeta kring.

Kontoret har även kontinuerliga kontakter med NTF, Cykelfrämjandet m.fl. då frågor om barn och unga i trafiken behandlas.

Kontorets synpunkter

När det gäller skolvägar vore idealet att alla skolor fick som rutin att vid skolstart informera föräldrar om barns trafiksäkerhet, lämpliga skolvägar och ordningsregler för skjutsning till och från skolan. Ansvar för mötena bör ligga på rektorena.

Inom kontoret pågår flera arbeten, projekt och samarbeten med bäring på barns trafiksäkerhet. Detta innebär att många av de arbeten och förslag som Sten Nordin tar upp i skrivelsen sker i någon form redan idag. Några arbeten är ännu inte påbörjade, men är planerade att startas under nästa år.

Stora möjligheter att påverka med nya trafiksäkerhetsprogrammet

Trafiksäkerhet för barn och ungdomar, säkra skolvägar och trafiksäkerhetskrav på egna och upphandlade transporter kommer att ingå som viktiga åtgärdsområden i förslaget till nytt trafiksäkerhetsprogram. Genom ett beslut i fullmäktige kommer programmet att gälla för alla stadens förvaltningar och bolag, exempelvis utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

30-zoner i alla bostadsområden ger säkrare skolvägar

Införandet av 30-zoner i alla bostadsområden kommer att innebära en säkerhetsförbättring på många barns vägar till skolan. Detta gäller både barn som cyklar och barn som går.

Sammantaget betyder detta att kontoret inte tycker att det finns något behov av att inrätta ett nytt projekt *Säker skolväg*.

Kontoret kommer kontinuerligt att rapportera till nämnden om hur arbetet med barns trafiksäkerhet fortskrider.

Med detta anser kontoret att skrivelsen är besvarad.

SLUT